

**Lietuvių kalbos ir literatūros olimpiada
Lietuvos ir užsienio lietuviškų mokyklų
mokiniam**

2019 m.

9–10 klasės

Respublikinis turas

Užduočių atlikimo laikas – 2 val.

.....
dalyvio kodas

Vertinimas:

I UŽDUOTIS

Perskaitykite iš kritinės literatūros pateiktas ištraukas ir nurodykite, kokie žymūs lietuvių rašytojai ir kultūros veikėjai bei jų kūriniai ar knygos jose apibūdinami.

1. Viena retenybė, su kuria aš susidūriau, mane be galo pradžiugino. Tai keletas lietuviškų dainų arba dainelių, kurias paprastai lietuviai dainuoja. Koks naivus sąmojis! Koks žavus paprastumas! Iš to aiškėja, kad po kiekvienu dangumi poetai gimsta, kad gyvybingi jausmai nėra vien tik kultūringų tautų privilegija.

Vertinimas

2. Skaitydamas tą šedevrą, nuoširdžiai apgailėstauji, kad tokia kalba nyksta, neturėdama literatūros, kuri formos tobulumu galėtų varžytis su graikų, romėnų ir indų veikalais.

3. Šį veikalą rašydamas, autorius peržiūrėjo visus vietinius archyvus, rinkdamas sąžiningai grūdelis į grūdelį reikalingas žinias; yra tai tikrai kapitališkas darbas ir, daugeliui originalų sužuvus, ne kartą vienintelis šaltinis mūsų bažnytinės praeigos. Palyginus tą veikalą su Daukanto „Būdu“, jis stovi kur kas aukščiau; čia nėra svajonių, be pamatinių samprotavimų ir vaidentuvės; čia viskas trumpai paremta ant autentiškų kritiškai perrymotų dokumentų.

4. Baigiamojoje odėje nubrėžiamas herojinis žemaičių ir juos palaikančių lietuvių kultūros triumfas. Taip pat atskleidžiamos tos bendruomeninės sėkmės sąlygos – atgaivinta nutrūkusi tautos šlovės apytaka. [...] Toji šlovingoji veikla – XIX a. pradžioje Lietuvos kultūrinei ideologijai būdingas istorinės atminties ir tautos kalbos gaivinimas.

Vertinimas: 0 (atsakymas neteisingas), 1 (atsakymas iš dalies teisingas, bet netikslus arba nebaigtas), 2 (atsakymas teisingas)

Suma:

II UŽDUOTIS**Atsakykite į klausimus:**

1. Šis žmogus, gyvenęs XIX a., buvo kalbininkas, lietuvių kultūros veikėjas, bendravęs su Simonu Daukantu, Motiejumi Valančiumi. Buvo sukūręs naujadarų žodyną, o po jo mirties Poznanėje buvo išleista lietuvių kalbos gramatika. Vaikams parengė elementorių *Lamentorius, arba Pradžia mokslo sudėta mažiems vaikeliams*, kuris 1860 m. buvo išleistas Vilniuje. Į lenkų kalbą išvertė Kristijono Donelaičio *Metus*, rinko tautosaką bendradarbiavo *Aušroje*. Kas buvo šis žmogus?

Vertinimas

2. Šis žmogus buvo Mažosios Lietuvos kultūros darbininkas, kurio vienu svarbiausiu gyvenimo darbų laikytinas pagal Pilypo Ruigio žodyną parengtas ir 1800 m. Karaliaučiuje išleistas *Lietuvių-vokiečių ir vokiečių-lietuvių kalbų žodynas*, kuris yra gerokai papildytas ir praplėstas smulkiaja tautosaka. Taip pat šis žmogus parašė ir gramatiką *Lietuvių kalbos mokslo pradmenys*, į kurią įdėjo ir informacijos apie lietuvių poetiką bei K. Donelaičio *Metų* fragmentų. Kas buvo šis žmogus?

3. Šis žmogus yra lietuvių kalbininkas, poetas, Seinų vyskupas, pasirašinėjęs Bangpūčio, Smalaūsio ir kitais slapyvardžiais. Po studijų Varnių kunigų seminarijoje jis toliau mokėsi Peterburge, Miunchene, Insbruke, Romoje. Jis pirmasis Žemaičių kunigų seminarijoje pradėjo dėstyti lietuvių kalbą, labai domėjosi lietuvių tarmėmis. Jis sukūrė terminus *trikampis, lankas, erdvė*. Jo poema, laikoma lietuvių literatūros klasika, buvo pirmą sykį išleista L. Ivinskio kalendoriuje. Kas buvo šis žmogus?

Vertinimas: už kiekvieną nurodytą autorių 1 taškas.

Suma:

III UŽDUOTIS

Kuriam autoriui priklauso kiekvienas iš šių personažų? Personažo numerį įrašykite prie autoriaus pavardės.

1. Mindaugas	_____ Sofoklis
2. Konradas Valenrodas	_____ Erichas Marija Remarkas
3. Jurga	_____ Henrikas Ibsenas
4. Robertas Lokampas	_____ Homeras
5. Antigonė	_____ Kazys Boruta
6. Selmas	_____ Justinas Marcinkevičius
7. Nora	_____ Kristijonas Donelaitis
8. Odisėjas	_____ Adomas Mickevičius

Vertinimas

Vertinimas: už kiekvieną teisingai autoriui priskirtą personažą – 1 taškas.

Suma:

IV UŽDUOTIS

Lietuvių kalbos instituto *Lietuvių kalbos naujažodžių duomenyne* (žr. naujazodziai.lki.lt) yra kaupiami lietuvių kalboje nuo XX a. pabaigos atsiradę ir viešai vartojami nauji žodžiai. Naudodamiesi iš duomenyno pateikta informacija – teksto ištraukoje ar sakinyje pavartotu naujažodžiu – parašykite naujažodžio reikšmę.

Teksto ištrauka ar sakiny su vartojamu naujažodžiu (pabrauktas) iš duomenyno	Naujažodžio reikšmė	Vertinimas
<p>Taip, nuo sausio mėnesio turėsime bendrą Europos valiutą – tai yra faktas, tačiau Lietuvą ne veltui esu ne sykį vadinusi stebuklų šalimi: vis dar atsiranda tokių nuo realybės <u>atsilupusių</u> veikėjų, kurie sugeba kliedėti, kad prieštarauja euro įvedimui ir žada priešintis.</p>		
<p>Tokie <u>brūkšniažodžiai</u> gali būti vartojami bet kurio linksnio forma (pvz.: ieškau dažytojo-tinkuotojo, atsiskaičiau su dažytoju-tinkuotoju).</p>		
<p>Miesto <u>draika</u>, išbyrėjimas į pakraščius nėra sveikintinas reiškinys. Nekilnojamojo turto plėtotojai, pardavinėjantys sklypus pakraščiuose, turėtų sąžiningai perspėti naujakurius, kad rūpintis infrastruktūra, gatvių būkle ir apšvietimu turės patys.</p>		
<p>Be abejo, kalbininkai pritartų, kad reikia <u>gelminti</u> kalbos mokymą, mokinio santykis su gimtąja kalba turėtų būti sąmoningesnis. Kalba nėra vien komunikacijos instrumentas.</p>		
<p>Balsavimas rinkimuose – pilietinė pareiga. Tad rinkimų dieną čiupk draugą, kaimyną, tėvus, močiutę ar senelį ir <u>Klaipėdink</u> balsuoti bei ragink kitus.</p>		
<p>Bet kuriai Lietuvos gyvenvietei iki Skopjės toli, tačiau akivaizdu, kad potraukį <u>paminklinti</u> viešąsias erdves lietuviai turi, o dygstančios skulptūros ar jų iniciatyvos dažnai nustebina, ir visai ne džiugiai.</p>		

Lentelėje raskite žodžius, kurie naujažodžiais tapo pavartoti nauja, anksčiau lietuvių kalboje nevirtota reikšme:

--

Vertinimas: už kiekvieną teisingai nurodytą naujažodį ir atsakytą klausimą – po 1 tašką.

Suma:

--

V UŽDUOTIS

Kartą, per dieną dirbęs, nuėjau į pamiškę kiškių stebėti. Atsisėdau, sėdėjau sėdėjau prieš želmenį ir užmigau. Išbėgo iš miško kiškis. Aš pakėliau šautuvą, pridėjau, paspaudžiau – nedegė. Iššoviau – nepataikiau: guli kiškis negyvas ir rėkia! Nuėjau paėmiau tą kiškį, pasidėjau prie savęs, primyniau su koja ir vėl užmigau. Atbėgo lapė, suuodusi kraują, pavartė tą kiškį ir tempia. Tempia, tempia, o aš pabudau, kad čiupau lapę už uodegos, – kišenėn! Ir parsinešiau namo.

(Iš lietuvių liaudies tautosakos)

Atsakykite į klausimus:

1. Kokiai pasakų rūšiai priskirtumėte pateiktą tekstą?

Vertinimas

2. Koks plačiai pasaulyje ir Lietuvoje žinomas literatūrinis kūrinys yra sukurtas sekant šios rūšies pasakų, išplitusių įvairių tautų folklore, pavyzdžiais?

3. Kuri iš toliau išvardintų lituanisčių yra lietuvių pasakų tyrinėtoja: Viktorija Daujotytė, Bronislava Kerbelytė, Jūratė Sprindytė.

Vertinimas: 0 (atsakymas neteisingas), 1 (atsakymas iš dalies teisingas, bet netikslus arba nebaigtas), 2 (atsakymas teisingas)

Suma:

Atsakykite į klausimus:**VI UŽDUOTIS**

Lentelėje pateikti Lietuvos miestų ir miestelių pavadinimai. Į kiekvieną tuščią lentelės grafą įrašykite Lietuvos patarmės, kurios teritorijoje yra abi Jums nurodytos vietovės, pavadinimą.

Miestai, miesteliai	Patarmė
Kelmė, Kražiai	
Mažeikiai, Skuodas	
Molėtai, Rokiškis	
Pakruojis, Pasvalys	
Plungė, Rietavas	
Šakiai, Vilkaviškis	

Vertinimas

Lentelės pildymo pavyzdys:

Miestai, miesteliai	Patarmė
Adutiškis, Ignalina	rytų aukštaičiai vilniškiai

Vertinimas: už kiekvieną gerai užpildytą lentelės grafą – 1 taškas. Suklydus ir į lentelę įrašius netikslų patarmės pavadinimą taškas neskiriamas.

Suma:

VII UŽDUOTIS

Aš vemiū tulžimi, aš ir pats čia gyventi nenoriu,

Tebūnie šitas kraštas prakeiktas sykiu su manim,–

Jeigu būtų tauta! Atsirastų ir duonos, ir oro,

Atsigautų ir Nemunas, gaustų putota vilnim!

Mūsų žuvys sugrįžtų, o moterys imtų gimdyti

Šviesiaplaukius ir juodbruviū aiščių sapnuotus vaikus,

Apsiriščiau kaip šventas Pranciškus gelsva kviečio grįžte

Ir galėčiau juos krikštyt, ir laimintų aukštas dangus.

Sigitas Geda, „Sokratas kalbasi su vėju“, ištrauka

Atsakykite į klausimus:

1. Šventasis Pranciškus Asyžietis buvo viena mėgstamiausių Sigito Gedos asmenybių, jo paveikslas dažnas ir šio poeto poezijoje. Pats Geda jį ne sykį gretino su savo mylimu lietuvių poetu Antanu Strazdu, taip pat dažnu savo kūrybos įvaizdžiu. Pasvarstykite, kas sieja tokius skirtingais laikotarpiais ir skirtingose šalyse gyvenusius asmenis kaip Asyžietis ir Strazdas? Kokiu pagrindu juos gretina S. Geda?

Vertinimas

2. Pranciškus Asyžietis vadinamas šventuoju. Koks tai statusas, kas jį suteikia? Koks lietuvių kilmės asmuo yra Katalikų bažnyčios šventųjų asmenų sąrašė? Kur jis palaidotas?

3. Koks lietuvių literatūros klasikas pirmasis lietuvių kalba yra parengęs pasakojimų apie šventuosius knygą?

Vertinimas: 0 (atsakymas neteisingas), 1 (atsakymas iš dalies teisingas, bet netikslus arba nebaigtas), 2 (atsakymas teisingas)

Suma:

VIII UŽDUOTIS**Iš Lietuvos vietovardžių žodyno (1–3 tomai) pateikti įvairūs vietovardžiai:**

Apuokraistis (plynė, Jankai), *Arkliāpelkė* (pelkė, Betygala), *Avindaubė* (upelis, Plokščiai), *Driežakalnis* (kalnas, Joniškis), *Gaidžialaukis* (pieva, Bubėnai), *Garniāprūdis* (kūdra, Plokščiai), *Gėrviasalė* (pieva, Sudeikiai), *Gyvātberžynis* (miškas, Kuliai), *Grigadaržis* (dirbama žemė, Piniava), *Gulbiābalė* (bala, Skapiškis).

Atsakykite į klausimus:

1. Kas žodžių darybos požiūriu (jų sudarymo) sieja visus pateiktus vietovardžius? Kaip vadinami tokios darybos žodžiai?

Vertinimas

2. Kas kilmės požiūriu sieja beveik visų pateiktų vietovardžių pirmuosius pamatinius žodžius? Kuris vietovardis nuo jų skiriasi? Kodėl?

3. Sąrašė raskite vietovardį, kurio pirmasis pamatinis žodis yra priesaginis vedinys, o jo pamatas – plačiai vartojamas bendrinės kalbos žodis – daiktavardis, kurį skliaustuose kartu su priesagos vediniu ir jo pamatiniu žodžiu parašykite prie vietovardžio.

4. Sąrašė raskite vietovardį, kurio antrasis pamatinis žodis yra priesaginis vedinys, o jo pamatas – plačiai vartojamas bendrinės kalbos žodis – daiktavardis, kurį skliaustuose kartu su priesagos vediniu ir jo pamatiniu žodžiu parašykite prie vietovardžio.

5. Sąrašė raskite vietovardžius, kurių antrieji pamatiniai žodžiai reiškia vietų, kuriose paprastai būna vandens, pavadinimus. Kuris iš Jūsų surastųjų vietovardžių iš tikrųjų nėra vandenvardis?

Vertinimas: 0 (atsakymas neteisingas), 1 (atsakymas iš dalies teisingas, bet netikslus arba nebaigtas), 2 (atsakymas teisingas)

Suma:

IX UŽDUOTIS

O lietuviai pasiryžo geriau sulaukti baisiausio galo, negu pilį atiduoti ir priešams į rankas patekti, ypač dėl priešų religijos, kuri jiems buvo visai svetima, todėl geriau jie pasirinkdavo mirtį; taip ir ši kartą jie iš tikrųjų darė ir elgėsi visiškai nežmoniškai. Kada jie pastebėjo, kad ilgiau nebegalės išsilaikyti, o jų tvirtovės gynyba dėl nesiliaujančio puolimo beveik palaužta, o kai kuriose vietose įtvirtinimai beveik nugriauti, tada uždegė didelį laužą, sumetė visą turtą, paskui pasmaugė visas moteris ir vaikus ir sumetė juos į ugnį, po to vienas kitą išžudė, didžioji jų dalis laikė savo vyriausiajam vadui atkišę galvas, kad jis vieną po kitos nukirstų.

Vygandas Marburgietis, *Naujoji Prūsijos kronika* (1394), ištrauka.

Atsakykite į klausimus:

1. Apie kokį žymų istorinį lietuvių kovų su Vokiečių ordinu (kryžiuočiais) epizodą pasakojama šioje ištraukoje? Kas buvo minimas lietuvių vadas?

Vertinimas

2. Kaip vadinami kilmingi Vokiečių ordino kariai, kovoję prieš pagonis baltus?

3. Kaip vadinamos senosios lietuvių pagonių palaidojimo vietos?

4. Kas sukūrė operą apie šį istorinį lietuvių kovų epizodą? Nurodykite autorių ir kūrinio pavadinimą.

5. Kuriame iš toliau išvardytų Lietuvos miestų – Druskininkai, Kaunas, Jurbarkas, Tauragė – buvo pastatyta viena ankstyviausių Vokiečių ordino pilių Lietuvoje, nuo kurios ir kilo šio miesto pavadinimas? Nurodykite miestą ir paaiškinkite jo lietuviškojo pavadinimo sandarą.

Vertinimas: 0 (atsakymas neteisingas), 1 (atsakymas iš dalies teisingas, bet netikslus arba nebaigtas), 2 (atsakymas teisingas)

Suma:

X UŽDUOTIS**Pateikti sakiniai iš lietuvių literatūros:**

1. Apie Severją sakydavo: tereikią paliesti sieną ir ji tuoj ant kojų – tokia esanti budri ir klusni (Vaižgantas).
2. Iš gilios Lietuvos koja už kojos vilkosi į Rygą keturios dešimtys vežimų su sėmenimis (V. Kudirka).
3. Kai tik Marė koja iškėlė iš bažnyčios, prie pat slenksčio Tautkus su piršliu belaukią poterių vestis (Žemaitė).
4. Neapsakomai daug kas per šitą valandą apsivertė aukštyn kojom (A. Zurba).
5. Oligė nūnai pikta iš pat ryto: matyti, kreiva koja atsistojo iš patalo (V. Krėvė).
6. Ten paviešės savaitę kitą, kol pamatys iš akių, iš veidų, kad jau darosi našta, kad pradeda visiems painiotis po kojų (R. Granauskas).

Atsakykite į klausimus:

1. Raskite frazeologizmus, kuriuos sieja tas pats žodis, ir paaiškinkite, ką jie šiuose sakiniuose reiškia.

Vertinimas

2. Kokia kalbos dalis yra sakinyje vartojamas žodis *neapsakomai* (plg. *Neapsakomai daug kas per šitą...*)? Iš ko jis padarytas?

3. Sukirčiuokite pateiktą junginį *Ten paviešės savaitę kitą*. Kuriame sukirčiuotame vardažodyje veikia antrojo nuo galo (priešpaskutinio) skiemens taisyklė?

4. Iš pateikto junginio žodžių *kad pradeda visiems painiotis po kojų* išrinkite ilguosius skiemenis ir pabraukite tuos, kuriuos sudaro daugiau nei du garsai.

5. Kokiu linksniu pavartotas žodis *kojom* (plg. ... *apsivertė aukštyn kojom*) pateiktame sakinyje? Koks dar šio žodžio linksnis šnekamojoje lietuvių kalboje turi tokią pačią formą?

6. Iš kokios formos padarytas sakinyje vartojamas būtojo dažninio laiko veiksmažodis *sakydavo* (plg. *Apie Severją sakydavo...*)? Iš kurio veiksmažodžio laiko jis yra perėmęs savo galūnę?

Vertinimas: 1 klausimas: už kiekvieną rastą ir tinkamai paaiškintą frazeologizmą – 1 taškas.

2–6 klausimai: 0 (atsakymas neteisingas), 1 (atsakymas iš dalies teisingas, bet netikslus arba nebaigtas), 2 (atsakymas teisingas)

Suma:

XI UŽDUOTIS

Senovėj lietuvių išminčiai tarė esantį visą pasaulį ir šį srietą nuo šilimos kilusį, nuo ko tarė – šaltis esąs smertis, o šilima gyvyba, ir tą čia sau reikia įsidėti, nuo ko paskui visą jų nuomonę apie dievą galės permąstyti; todėl pirmąjį šilimos ikūrėją vadino Perūnu, arba Perkūnu, nuo žodžio perėti, beje, jog jis išperėjo visa, kas vien yra regimu šiame pasauly, kaipogi šiandien dar senu įpročiu sakoma tebėra į visa tą, kas žmogui nieko gero nedaro: „Tas, – sako, – manęs nešildys“. Tarė jį kaipo didžiai gerą ir malonų tėvą esantį, kursai, išgūžęs savo šilima perą, paleido jį į pasaulį, idant tenai kožnas pagal sau įduotos gamtos gyvenimą atliktų.

Simonas Daukantas, *Būdas senovės lietuvių, kalnėnų ir žemaičių*, ištrauka

Atsakykite į klausimus:

1. Kokio žanrinio pobūdžio kūrinys yra S. Daukanto veikalas *Būdas senovės lietuvių, kalnėnų ir žemaičių*?

Vertinimas

2. Trumpai apibūdinkite istorinę ir kultūrinę šio kūrinio svarbą.

3. Kokių ankstesnių Lietuvos istorikų darbais rėmėsi S. Daukantas, rašydamas pagrindinius savo istoriografinius kūrinius?

4. Kurie du asmenys iš toliau pateikiamo sąrašo yra palikę darbų apie senovės lietuvių ir baltų papročius: Jonas Lasickis, Petras Skarga, Andrius Volanas, Motiejus Pretorijus.

Vertinimas: 0 (atsakymas neteisingas), 1 (atsakymas iš dalies teisingas, bet netikslus arba nebaigtas), 2 (atsakymas teisingas)

Suma:

XII UŽDUOTIS

Vieną žiemos dieną žiūrėjau į beribį dangaus apskritimą, kuris kibirkščiavo šalta kalėdinių ugnių šviesa, aplink apskritimą tvyrojo neperžvelgiama juoduma, o jos viduj vyko žūtbutinė kova: milžiniškos gyvatės rijo mažesnes, skorpionų patelės kramtė patinų kevalus ir nuodingąsias uodegas, sukišusios snukius į dvokiančius liūtų vidurius, urzgė ir pjovėsi dėmėtosios hienos.

Leonardas Gutauskas, *Laiškai iš Viešvilės*, ištrauka

Atsakykite į klausimus:

1. Iš pateiktos teksto ištraukos išrinkite neįvardžiuotinius priesaginius būdvardžius, kurie padaryti iš daiktavardžių, ir juos parašę vienaskaitos vardininko forma nurodykite jų pamatinius žodžius.

Vertinimas

2. Ką tekste skiria dvitaškis?

3. Raskite sudėtiniame sakinyje vartojamą šalutinį sakinį ir nurodykite jo rūšį.

4. Tiksliai parašykite, kokia sakinio dalis yra kableliais išskirtas junginys *sukišusios snukius į dvokiančius liūtų vidurius*? Ar ši dalis priklauso pagrindinėms sakinio dalims?

5. Tekste vartojami daiktavardžiai *žiemos* (plg. *...žiemos dieną...*) ir *ugnių* (plg. *...kalėdinių ugnių...*). Parašykite šių žodžių sutrumpėjusias vietininkų formas, vartojamas šnekamojoje lietuvių kalboje, ir paaiškinkite, kuo skiriasi jų rašyba.

Vertinimas: 0 (atsakymas neteisingas), 1 (atsakymas iš dalies teisingas, bet netikslus arba nebaigtas),
2 (atsakymas teisingas)

Suma:

XIII UŽDUOTIS

Pateiktus kūrinų pavadinimus įrašykite lentelėje prie juos parašiusių autorių pavardžių:

„Bjaurasis ančiukas“, „Benedikto slenksčiai“, „Ubagas“, „Skerdžius“, „Daktaras Kripštukas pragare“, „Atžalynas“, „Irkos tragedija“, „Gyvenimas po klevu“, „Kelionių alchemija“, „Doriano Grėjaus portretas“.

Atsakykite į klausimus:

L. S. Černiauskaitė	
R. Granauskas	
H. K. Andersen	
O. Vaildas	
J. Biliūnas	
Šatrijos Ragana	
J. Ivanauskaitė	
K. Binkis	
Julius Kaupas	
V. Krėvė	

Vertinimas

Vertinimas: už kiekvieną teisingai autoriui priskirtą kūrinį – 1 taškas.

Suma:

XIV UŽDUOTIS

Toliau pateikti žodžiai: *atlaidai, pabaigtuvės, pakasynos, Petrinės, Sekminės, sužadėtuovės, Vėlinės, vestuvės*.

Atsakykite į klausimus:

1. Nurodykite bent du morfologijos ar semantikos požymius, kurie sieja šiuos žodžius.

Vertinimas

2. Raskite du žodžius, kurių pamatas yra daiktavardis, ir juos parašykite, nurodę jų darybos pamatą.

3. Kokią priesagą turi žodis *sužadėtuovės*? Kurios veiksmažodžio formos kamienas yra žodžio pamatas?

4. Kuo darybos požiūriu nuo kitų žodžių skiriasi *atlaidai*? Iš kokio žodžio jis yra atsiradęs?

5. Kas yra žodžio *Sekminės* darybos pamatas? Kokios tai kalbos dalies žodis ir ką jis reiškia?

Vertinimas: 0 (atsakymas neteisingas), 1 (atsakymas iš dalies teisingas, bet netikslus arba nebaigtas), 2 (atsakymas teisingas)

Suma:

XV UŽDUOTIS**Perskaitykite ištrauką ir atsakykite į klausimus**

Kai kas nors, ypač jei tai būdavo kilmingas žmogus, susirgdavo, pas jį atveddavo vaidilutį (*Waidelotte*), kuris pas ligonį būdavo ištisas dienas, jį prižiūrėdavo, vaideliuodavo (*waidelotter*), meldavosi ir laimindavo. [...] Toks ligonio laiminimas vykdavo kasdien keturias savaites, kai dar tą ligą kurį laiką tyrinėjo, – ar susirgimas eina geryn ar blogyn, bet kai tai užtrukdavo keturias savaites ar dar daugiau ir neidavo geryn, tada jie manydavo, kad palaiminimai nebuvo pakankamai veiksmingi, kad numalšintų dievų pyktį, ir todėl jie savo šventiesiems dievams duodavo įžadą paaukoti ką nors už ligonį.

Prūsijos kronika, XVI a., ištrauka

1. Koks daugelyje civilizacijų išplitęs ritualas minimas šiame tekste?

Vertinimas

2. Koks žymus biblinis siužetas yra paremtas šiuo ritualu?

3. Koks žymus XX a. lietuvių prozos kūrinys paremtas šio ritualo metafora. Nurodykite autorių ir kūrinį.

Vertinimas: 0 (atsakymas neteisingas), 1 (atsakymas iš dalies teisingas, bet netikslus arba nebaigtas),
2 (atsakymas teisingas)

Suma:

XVI UŽDUOTIS**Toliau pateiktas išlinksniuotas įvardis *aš* ir jo daugiskaita *mes*.**

Vienaskaita		Daugiskaita	
Vardininkas: <i>ąš</i>		Vardininkas: <i>mės</i>	
Kilmininkas: <i>manęs/màno</i>		Kilmininkas: <i>mūsų</i>	
Naudininkas: <i>mán</i>		Naudininkas: <i>mums</i>	
Galininkas: <i>manè</i>		Galininkas: <i>mùs</i>	
Įnagininkas: <i>manimì</i>		Įnagininkas: <i>mumìs</i>	
Vietininkas: <i>manyjè</i>		Vietininkas: <i>mumysè</i>	

Atsakykite į klausimus:1. Iš kokios daiktavardžių linksniuotės perimtos pateikto įvardžio vns. įnag. forma *manimì* ir vns. vt. *manyjè*? Kuri daugiskaitos forma yra perimta iš tos pačios linksniuotės?

Vertinimas

2. Iš kokios daiktavardžių linksniuotės perimta pateikto įvardžio dgs. įnag. forma *mumìs*? Kuri dar forma yra perimta iš tos pačios linksniuotės?
3. Kokiai reikšminei įvardžių grupei priklauso įvardis *aš*? Kokių dar grupių įvardžiai (be pagrindinių įvardžių) priklauso šiai grupei?

Vertinimas: 0 (atsakymas neteisingas), 1 (atsakymas iš dalies teisingas, bet netikslus arba nebaigtas),
2 (atsakymas teisingas)

Suma: